

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 27/00

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. decembra 2000 prerokoval podnet JUDr. J. S., bytom Ž., zastúpenej komerčným právnikom JUDr. F. F., Ž., vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Ž. zo dňa 26. novembra 1999 a postupom, ktorý mu predchádzal, vo veci vedenej pod sp. zn. 10 S 105/99, za účasti Krajského súdu v Ž., a takto

r o z h o d o l :

Základné právo JUDr. J. S. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Krajského súdu v Ž. zo dňa 26. novembra 1999 a postupom, ktorý mu predchádzal, vo veci vedenej pod sp. zn. 10 S 105/99 **n e b o l o p o r u š e n é .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

JUDr. J. S., bytom Ž., (ďalej len „navrhovateľka“), podnetom z 2. februára 2000 žiadala, aby Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“)

rozhodol o porušení jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ku ktorému malo dôjsť v konaní vedenom na Krajskom súde v Ž. pod sp. zn. 10 S 105/99. V tomto konaní krajský súd ako správny súd zastavil konanie po zistení, že navrhovateľka nebola bezpodielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, ktorú exekučne predal príslušný správca dane v exekučnom konaní vedenom proti jej bývalému manželovi. Preto jej nepriznal postavenie účastníka v konaní pred správnym súdom.

Navrhovateľka tvrdí, že došlo k porušeniu jej základného práva, ktoré upravuje čl. 46 ods. 1 ústavy. Ochranu pred takýmto tvrdeným porušením práv fyzickej osoby poskytuje ústavný súd. Z toho vyplýva aj právomoc ústavného súdu na prerokovanie prijatého podnetu. Okrem toho z nálezů ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 37/95 vyplýva, že zastavenie konania v správnom súdnictve možno považovať, ak sú splnené aj ostatné vecné predpoklady, za rozhodnutie, ktoré by mohlo byť v príčinnej spojitosti s porušením ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu.

Navrhovateľka súčasne navrhla, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie Krajského súdu v Ž. zo dňa 26. novembra 1999 sp. zn. 10 S 105/99.

Ústavný súd predbežne prerokoval podnet navrhovateľky a prijal ho na ďalšie konanie len v časti, v ktorej namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Účastníci konania súhlasili s tým, aby ústavný súd vec prejednal a rozhodol bez ústneho pojednávania.

II.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Právo na prístup k súdnej ochrane však nemá a ani nemôže mať absolútnu povahu.

Účelom citovaného článku ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, k súdu alebo inému orgánu právnej ochrany. Právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia plynú.

Z uvedeného výkladu a chápania čl. 46 ods. 1 ústavy pre podnet navrhovateľky vyplýva, že na to, aby sa stala účastníčkou konania vedeného pred Krajským súdom v Ž. pod sp. zn. 10 S 105/99, musela splniť predpoklady ustanovené zákonom na to, aby sa stala účastníkom konania pred správnym súdom. Tieto predpoklady správny súd skúma predovšetkým z procesného hľadiska, najmä či žaloba v správnom súdnictve bola podaná včas oprávnenou osobou a či žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je správny súd oprávnený a povinný preskúmať.

III.

V správnom súdnictve nemožno podľa § 248 ods. 2 písm. e) Občianskeho súdneho poriadku preskúmať rozhodnutie procesnej povahy.

Navrhovateľka napadla žalobou rozhodnutie, ktoré v daňovej exekúcii vydal príslušný daňový úrad za účelom exekúcie predajom hnutel'ných vecí a nehnuteľností. Toto rozhodnutie bolo vydané v rámci vykonávania daňovej exekúcie. Z tohto dôvodu nemôže byť rozhodnutím, ktorým by sa žalobkyni ustanovovali povinnosti v hmotnoprávnej oblasti. Toto rozhodnutie má základ iba v daňovom exekučnom práve, v procesnom práve a nespôsobilo žiadnu zmenu v hmotnoprávnom postavení žalobkyne.

Aj keď treba pripustiť, že rozhodnutie vydané príslušným daňovým úradom v exekúcii sa mohlo (nemuselo) dotknúť majetkových (vlastníckych) práv žalobkyne,

treba na druhej strane uviesť, že napriek tomu takéto rozhodnutie nestráca charakter rozhodnutia procesnej povahy. Zákon Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) v znení platnom k 2. októbru 1997 (vtedy rozhodol daňový úrad o predaji hnutelných vecí a nehnuteľností) to potvrdzuje aj tým, že proti takémuto rozhodnutiu nepripúšťa odvolanie, ale len námietky podľa § 50 citovaného zákona, o ktorých rozhoduje priamo exekučný orgán – daňový úrad.

Napokon, treba uviesť, že daňový úrad v daňovej exekúcii k 2. októbru 1997 postupoval podľa § 72 ods. 7 zákona č. 511/1992 Zb. aj podľa § 251 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Ustanovenie § 267 ods. 1 OSP však umožňovalo žalobkyni brániť sa žalobou o vylúčenie vecí z daňovej exekúcie. Aj táto možnosť ochrany vlastníckeho práva v daňovej exekúcii je potvrdením, že žalobkyňa sa nemohla v správnom súdnictve brániť správnu žalobou proti procesnému rozhodnutiu o exekučnom predaji hnutelných vecí alebo nehnuteľností, ale mohla a musela sa brániť len spôsobom, ktorý dovoľuje citované ustanovenie OSP v spojitosti s § 72 ods. 7 zákona č. 511/1992 Zb.

Z uvedených záverov vyplýva, že postup Krajského súdu v Ž., ktorý vyústil do uznesenia o zastavení správneho konania z dôvodov, že žalobkyňa nie je oprávnenou osobou na podanie žaloby v správnom súdnictve, je správny, pokiaľ ide o zastavenie konania. Zákonným dôvodom však nie je to, že žalobu podala neoprávnená osoba. Krajský súd mal podľa názoru ústavného súdu zastaviť konanie preto, že napadnuté rozhodnutie je rozhodnutím procesnej povahy. Tieto rozhodnutia podľa § 248 ods. 2 písm. e) OSP sú vylúčené zo súdneho prieskumu v správnom súdnictve a preto ich napadnutie žalobou vedie k zastaveniu konania pred správnym súdom (§ 250d ods. 3 OSP).

Dôvod uvedený krajským súdom ako zákonný dôvod na zastavenie konania pred ním neobstojí aj z ďalších príčin. Zastavenie konania pred správnym súdom kvôli tomu, že žalobu podala neoprávnená osoba, je v súlade so zákonom len vtedy, ak

žalobca pojmovo vôbec nemôže byť nositeľom práva, o ktorom tvrdí, že mu patrí. V danom prípade to tak nie je. Žalobkyňa bola manželkou daňového dlžníka, medzi nimi vznikol vzťah bezpodielového spoluvlastníctva a či jeho predmetom boli alebo neboli aj exekvované veci, musel krajský súd v správnom súdnictve zisťovať procesným dokazovaním. Preto prichádzalo do úvahy – po zisteniach súdu – zamietnutie žaloby, a nie zastavenie konania. Táto poznámka ústavného súdu súvisí s tým, že poradie dôvodov na zastavenie konanie pred správnym súdom je v § 250d ods. 3 OSP zoradené tak, že zastavenie konania z dôvodu, že žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemožno takto napadnúť, nasleduje až po dôvode spočívajúcom v nedostatku procesnej legitímácie osoby na podanie správnej žaloby.

IV.

Z týchto záverov vyplýva, že krajský súd síce porušil zákon, ak zastavil konanie pred ním, ale toto porušenie zákona nevyústilo do porušenia ústavnosti, pretože krajský súd ako správny súd mal v každom prípade rozhodnúť o zastavení konania, i keď z iného zákonného dôvodu, ktorý ústavný súd objasnil v časti III tohto nálezu. Použitie iného zákonného dôvodu na zastavenie konania pred správnym súdom totiž podľa ústavného súdu nezakladá porušenie ústavnosti (v danom prípade čl. 46 ods. 1 ústavy), ak je inak výrok o zastavení konania vecne správny. Takýmto výrokom správny súd nemôže odňať účastníkovi správneho súdnictva možnosť uplatniť právo na súdnu a inú právnu ochranu.

Na základe týchto záverov ústavný súd dospel k názoru, že základné právo navrhovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy rozhodnutím Krajského súdu v Ž. zo dňa 26. novembra 1999 a postupom, ktorý mu predchádzal, vo veci vedenej pod sp. zn. 10 S 105/99 nebolo porušené.